Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Факультет документальних комунікацій та менеджменту

ДОКУМЕНТНО-ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Матеріали звітної наукової конференції викладачів, аспірантів, співробітників і студентів кафедри документальних комунікацій

Рівне – 2010

ББК 73
Д 63
УДК 001.8

Документно-інформаційні ресурси: матеріали звітної наукової конференції викладачів, аспірантів, співробітників і студентів кафедри документальних комунікацій, 19 лютого 2010 р.: тези доп. – Рівне: РДГУ, 2010. – 126 с.

Збірник складений на основі матеріалів наукової конференції, проведеної кафедрою документальних комунікацій. До нього ввійшли тези доповідей, в яких розглядаються актуальні питання інформаційно-аналітичної діяльності, інформаційних технологій та документного забезпечення в організаціях України.

Тези доповідей опубліковані в авторській редакції.

Редакційна колегія:

Сілкова Г.В. кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри документальних комунікацій РДГУ;

Бабенко Ж.В. викладач кафедри документальних комунікацій РДГУ;

Костенко М.С. викладач кафедри документальних комунікацій РДГУ;

Попчук О.В. викладач кафедри документальних комунікацій РДГУ

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2010

УДК 025.4.03 **Н.С. Жук, І.О. Одемчук**

БЕЗПЕКА ІНФОРМАЦІЇ ЯК УМОВА ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ

Стрімке входження України в світовий інформаційний простір примусило діловий світ задуматись над проблемою захисту інформації. Раптове зростання Internet почало піддавати інформаційну безпеку будь-якої організації дуже сильному тиску. Сьогодні представники багатьох комп'ютерних фірм заявляють, що не залишилося жодної компанії (що має адресу в глобальній мережі), в чию систему хоч би раз не намагалися проникнути.

Сучасні інформаційні технології дають змогу досягти реалізації власних інтересів без застосування воєнного інструментарію, послабити або навіть зруйнувати конкуруючу державу, не застосовуючи сили, за умови якщо ця держава не усвідомить реальних та потенційних загроз негативних інформаційних впливів і не створить дієвої системи захисту і протидії цим загрозам.

В концепціях національної безпеки багатьох провідних країн світу визначено, що головною рисою нового століття є перенесення акцентів у сферу інформаційної боротьби, а досягнення інформаційної переваги стає обов'язковою умовою перемоги над будь-яким противником.

В XXI ст. популярності набув такий вид боротьби в інформаційній сфері як ***кібернетична боротьба*** – це боротьба в кібернетичному (віртуальному) просторі – просторі комп'ютерно-телекомунікаційних мереж.

Багато проблем у забезпеченні безпеки в автоматизованих системах і мережах створюють комп'ютерні віруси і пов'язані з ними загрози.

Комп'ютерні віруси є прикладом класу програм, створених для того, щоб завдати навмисної шкоди автоматизованим системам або мережі. Комп'ютерний вірус виконує 2 основні функції: копіює себе в інші програми, заражаючи їх, і виконує команди, які автор включив у нього. Залежно від мотивів автора програма, заражена вірусом, може спричинити пошкодження інформації або інших програм у пам'яті або комп'ютерних носіях пам'яті як

безпосередньо під час свого виконання, так і у разі настання певної події (наприклад, конкретні дата і час).

За оцінками американської антивірусної компанії Semantec, частка спаму в загальному обсязі електронних листів сягає 60%.

Для того, щоб забезпечити загальний захист від атак комп'ютерних вірусів, неавторизованих користувачів і пов'язаних з ними загроз, необхідно позбавлятися "слабких ланок". До них відносяться:

– Недостатньо ефективний контроль за конфігурацією та управлінням програмним забезпеченням, яке вноситься в автоматизовані системи і мережі без належного звернення до менеджерів, які повинні мати можливість зв'язатися з фахівцями з безпеки автоматизованих систем.

– Недостатня поінформованість користувачів – вони копіюють і поширюють інфіковане програмне забезпечення, не можуть виявити ознаки вірусної діяльності і не розуміють належних методів безпеки.

– Неефективне використання існуючих елементів контролю за безпекою – використання паролів, які можна легко вгадати, невикористання елементів контролю за доступом і наданням користувачам більшого доступу до ресурсів, ніж необхідно та ін.

Аудити інформаційної безпеки різних компаній засвідчують, що тільки 2% паролів можна віднести до середньої та високої складності.

Розвиток комп'ютерних технологій та систем електронної передачі даних спровокував появу нового виду злочинців – хакерів, віртуальних аферистів.

За даними дослідної компанії Cloudmark, щодня зловмисники роблять 250 тис. спроб роздобути інформацію за допомогою фішингу (створення копій веб-сторінок, на яких користувачі заповнюють анкети з особистими даними, не знаючи, що це несправжній веб-сайт).

Комп'ютерна злочинність – протиправні діяння у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем та комп'ютерних мереж, за які чинним Кримінальним кодексом України передбачено відповідальність.

В Україні бізнес інтернет-аферистів за масштабами поступається шахрайству в США, Західній Європі або Росії, але наші злочинці швидко переймають досвід своїх колег з інших країн.

Проблема керування інцидентами безпеки в інформаційно-телекомунікаційних мережах постає тому, що жодна система забезпечення інформаційної безпеки не може гарантувати абсолютного захисту: після її впровадження завжди залишаються певні ризики стосовно виникнення інцидентів безпеки.

Для того, щоб уникнути непорозумінь та збоїв у роботі мережі необхідно розробити чітку уніфіковану термінологію та чітко розподілити відповідальності щодо реагування на інциденти безпеки та їх обробку.

Сьогодні проблема захисту інформації дуже гостро постає перед багатьма організаціями, підприємствами та державами в цілому. Кожна установа прагне захистити свої інформаційні ресурси та технології від несанкціонованого доступу, копіювання, передавання, від витоку, модифікації та втрати інформації і для цього використовує різні методи та засоби захисту. Адже втрата чи витік інформації може привести до різноманітних наслідків: від невинних жартів до величезних втрат економічного, політичного чи культурного характеру.

УДК
Ю.Ю. Зінчук, Г.В. Сілкова

РЕФЕРЕНТ-ПОМІЧНИК КЕРІВНИКА: ФУНКЦІЇ ТА ЗАВДАННЯ

Сучасні перетворення в українському суспільстві викликані стрімким розвитком інформаційних технологій, методів поширення інформації, що підвищують значущість ефективності підготовки фахівців для інформаційних структур. Одним із таких працівників є референт. Референт – це фахівець, який консультує користувачів з питань використання інформаційних ресурсів, як зазначає Олександр Клименко. У фаховій літературі розрізняють секретарів-референтів та референтів-помічників керівника.

ЗМІСТ

Секція "Документно-інформаційні ресурси"

Бережняк О.В. Документний потік місцевих видавництв як об'єкт бібліометричного аналізу **4**
Карпюк Д.В. Web – документи в структурі національного сегменту мережі Інтернет ……. **6**
Костенко М.С. Бібліометричний аналіз як напрямок документознавчих досліджень ……... **8**
Марчук Ю.М. Використання мови UML для створення проектів програмних продуктів з діловодства …….... **10**
Попчук О.В. Основні завдання та змістовні компоненти навчального курсу "Документне забезпечення управлінської діяльності організацій" …..... **14**
Ясьмо В.Д. Інформаційні потоки: сутність, функції, завдання ……..... **17**
Гайдамака В.О., Попчук О.В. Впровадження електронного документообігу в установах як актуальна проблема …….. **22**
Глазкова М.С., Попчук О.В. Класифікація управлінських документів: основні підходи …… **24**
Горчак О.В., Бережняк О.В. Електронний документообіг установи як чинник її документаційного забезпечення …… **27**
Грибок Н.А., Ясьмо В.Д. Інноваційні технології комплектування фондів …….. **29**
Гриневич О.Я., Попчук О.В. Нормативне забезпечення діловодства в Україні: історичний аспект …… **31**
Дубенський В.В., Марчук Ю.М. Особливості методики обробки фотодокументів з використанням редактора Photoshop CS2 ……..... **34**
Йосак Ю.В., Бережняк О.В. Організація функціонування інформаційних потоків в установі …… **36**

Качановський Ю.В., Жук В.М. Новітні інформаційні технології в системі документаційного забезпечення управління персоналом установи …….. **38**
Киричук І.М., Бучковська О.Ю. До проблем удосконалення системи управління кадрами ……... **41**
Красовська І.В., Ясьмо В.Д. Фонд управлінських документів (ФУД) як інформаційний ресурс ……... **44**
Медведчук М.В., Ясьмо В.Д. Проблеми та шляхи вдосконалення документно-інформаційного забезпечення регіональних органів управління ……..... **47**
Мельничук М.М., Попчук О.В. Основні підходи до періодизації історії діловодства ……... **49**
Назарук О.В., Ясьмо В.Д. Завдання та переваги автоматизованих технологій інформаційного обслуговування користувачів …… **52**
Небувайло Л.В., Ясьмо В.Д. Управлінський документ в системі управління …….. **54**
Пантюк О.В., Попчук О.В. Актуальні питання організації документообігу в державних установах ... **57**
Полюхови М.Ф., Ясьмо В.Д. Фонд електронних документів як інноваційниЙ інформаційний ресурс ….. **58**
Твердохліб Ю.І., Попчук О.В. До питання документного забезпечення органів місцевого самоврядування …… **61**
Токарська О.Г., Бережняк О.В. Вторинні документи як результатат діяльності інформаційної установи ……. **63**
Шворoб Г.М., Попчук О.В. Особливості організації сучасного діловодства в Україні …… **66**
Шевчук І.С., Ясьмо В.Д. Інноваційні технології збереження документних фондів …….. **68**
Яковишина І.В., Ясьмо В.Д. Документний фонд як компонент системи документальної комунікації ……. **70**

Секція "Актуальні проблеми інформаційної діяльності"

Бабенко Ж.В. Діяльність Національної бібліотек України для юнацтва як центру інформаційног забезпечення організаторів дитячого та юнацьког читання у 90-ті рр. XX ст. ……... **73**
Кукушкін О.М. Аналіз обсягу та структури рекламно-комунікаційного ринку України у 2007-2009 роках та перспективи його розвитку в 2010 році ……..... **76**
Луцишина Т.С. Роль бібліотеки ВНЗ в системі інформаційного забезпечення навчального процесу …... **78**
Сілкова Г.В. Система інформаційного забезпечення регіонального управління …….. **81**
Бабенко Ж.В., Залєвська О.В., Інформаційна продукція як результат діяльності інформаційних установ ……. **84**
Бабенко Ж.В., Немчук О.І. Віртуальні довідкові служби як організаційна форма онлайнового сервісу …. **87**
Костенко М.С., Колодежна А.В. Стан сучасного книжкового ринку України в сегменті галузевої літератури (за матеріалами бібліометричного моніторингу) …… **89**
Костенко М.С., Магазенюк О.А. Інформаційні послуги в системі обслуговування користувачів інформаційних установ ……..... **91**
Костенко М.С., Цехместрук О.П., Кравчук Н.Д. Електронні періодичні видання наукових установ України в системі наукових комунікацій ……. **93**
Антонюк В.Ф., Сілкова Г.В. Інформаційна діяльність, її сутність та властивості …… **95**
Бондарчук Л.В., Марчук Ю.М. Нормативно-правова база обробки інформації у виконавчих службах ……. **97**
Войнаровська Н.С., Кукушкін О.М. Місце і роль інформаційного менеджменту в системі управління державних органів влади та місцевого самоврядування в Україні…..... **99**

Жук Н.С., Одемчук І.О. Безпека інформації як умова функціонування інформаційних систем ……... **101**
Зінчук Ю.Ю., Сілкова Г.В. Референт-помічник керівника: функції та завдання …….. **103**
Матеюк Р.В., Сілкова Г.В. Методи інформаційно-аналітичної роботи **105**
Новак В В , Ясьмо В.Д. Поліпшення патентно-інформаційного забезпечення користувачів ……... **107**
Пастушок О.В., Кукушкін О.М. Напрямки удосконалення асортименту інформаційних установ на основі результатів портфельного аналізу ……. **110**
Племянник В.Л., Сілкова Г.В. Інформаційні документи як засіб інформаційного забезпечення користувачів ….. **112**
Поворознік О.В., Сілкова Г.В. Менеджер інформаційної діяльності: форми підготовки …….. **114**
Сорокин С.Ю., Сілкова Г.В. Регіональні інформаційні центри та їх завдання …….. **117**
Тимощук А.В., Бабенко Ж.В. Онлайновий інформаційний сервіс в структурі інформаційних послуг …… **120**

Наукове видання

ДОКУМЕНТНО-ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Матеріали звітної наукової конференції викладачів, аспірантів, співробітників і студентів кафедри документальних комунікацій

Комп'ютерна верстка та макет:

Попчук О.В., Федорук Л.М.

Підписано до друку 19.03.2010 р.
Папір друк. 60x84. Формат 1/16.
Ум. др. арк. 5,77. Наклад 50 прим. Зам. № 301/2.